

Yusuf Akçura

Türkçülük akýmýnýn öncülerinden tarihçi ve siyaset adamý Yusuf Akçura 11 Mart 1935’de Ýstanbul’da öldü. 1876’da Rusya’nýn Kazan’a bađlý Simbirsk kentinde dođan Akçura, babasýnýn ölümü üzerine ailesiyle birlikteli Ýstanbul’a göç etti. (1883) Harbiye’deki öđrenimini bitirdi ve kurmay sýnyfýna ayrýldý. Bu sýrada Jön Türklerle iliþbirli gerekçesiyle tutuklandý ve Fizan’a sürülmek üzere Trablusgarp’a gönderildi (1897); daha sonra serbest býrakýldý, rütbesi iade edildi. Bir süre Trablusgarp’ta çalyþtyktan sonra 1899’da Tunus üzerinden gittiđi Paris’te “Ecole Libre des Sciences Politiques”i bitirdi.

Jön Türklerin çýkardýđý Þurayý Ümmet ve Fransýzca yayýnlanan Meþveret’te makaleler yayýmladı. 1903’te Kazan'da gitti, Rusya’daki Türklerin düzenlediđi siyasal ve kültürel etkinlikler içinde yer aldı; Rusya Müslümanlarý Hareketi’nin kurucularý arasýnda (1905). Kazan Muhbiri adlý gazeteyi, Ulum ve Tarih adlý kitabýný yayýmaldý.(1906) II. Meþrutiyet’in ilanýndan sonra Ýstanbul’a döndü (1908). Ýstanbul’da kurulan Türkçülük ile ilgili derneklerin hemen hemen tümünde kurucular arasýndaydı. Türk Yurdu Cemiyeti’nin yayýn organý olan Türk Yurdu dergisini yönetti (1911-1917), Türk Ocaklarý’nýn kurucularý arasýnda yer aldı. Ýstanbul Üniversitesi’nde ve Harp Okulu’nda tarih dersleri verdi. Müslüman Türk-Tatar Halklarý Koruma Komitesi üyesi olarak Ýsviçre’deki Milletler Konferansýna katýldý. I. Dünya Savapý’ndan sonra Türk esirlerin deđipimi için, Kýzýlay tarafýndan çepitli Batý ülkelerine ve Rusya’ya gönedirildi.(1919). Ýstanbul’a döndükten sonra Milli Mücadele’ye katýlmak üzere Anadolu’ya geçti (1920). Milli Eđitim bakanlýđýnda ve Dođu Cephesi komutaný Kazým Karabekir Papa’nýn karagahýnda çalyþty. 1924’te Ýstanbul'dan ayrýlarak girdiđi meclisteki yerini ve 1932’de seçildiđi Türk Tarih kurumu başkanlýđý görevini ölümüne deđin sürdürdü. Ýstanbul Üniversitesi’nin yeniden yapýlanmasý sýrasýnda Yakýnçađ Tarihi profesörü olarak görevlendirildi (1934). Siyasi tarihe iliþbirli birçok yapıty olan Akçura, Üç Tarz-ý Siyaset (makale olarak ilk yayýmlanýþý 1904, basýmý 1913), Muasýr Avrupa’da Siyasetin Ýçtimai Fikirler ve Fikir Cereyanlarý (1923) ve Siyaset ve Ýktisat hakkýnda Birkaç Hitabe ve Makale (1924) adlý kitaplarýnda, Osmanlýlık fikrinin sađlam bir dayanaktan yoksun olduđunu halk içindeki ýrk ve topluluklarla uzlaþma olanađý bulunmadýđýný, -milliyetçiliđi dýpýnda hiçbir kurtarýcý fikrin olamayacađýný savundu. Özellikle Üç Tarz-ý Siyaset adlý kitabýndaki görüpleriyle Türkçü beminseyenlerce “ Pantürkizmin babasý” olarak nitelendi.